

KATEDRA BOHEMISTIKY
Posudek na bakalářskou diplomovou práci

Autor: Pavel Baránek

Studijní obor: Česká filologie se zaměřením na editorskou práci ve sdělovacích prostředcích

Název práce (česky/anglicky): Adaptace vybraných anglicismů v jazyce personálního managementu

Vedoucí práce: PhDr. Petr Pořízka, Ph.D.

Hodnocení písemné verze práce – návrh klasifikačního stupně:

Předkládaná práce se zaměřuje na úzeji vymezené téma adaptace vybraných anglicismů v jazyce personálního managementu. Úvodní pasáž pojednává obecně o anglicismech, vztahu češtiny a angličtiny v tomto ohledu, způsobech a faktorech adaptace (pravopisná, výslovnostní, morfologická, slovtvorná). Pro získání lexémů metodu zvolil diplomant formu řízeného dialogu; respondenty byli dva mluvčí ze středního managementu nadnárodní společnosti; analyzováno bylo 25 anglicismů personálního řízení, rozdělených dále na jednoslovné vs. víceslovné jednotky. Každý výraz obsahuje v analytické části definici, český ekvivalent, doklady z korpusů a lingvistický výklad týkající se způsobu a míry adaptace. Diplomant využívá i korpusové metody pro excerpci dat či příkladový materiál.

Za největší nedostatek práce považuji její strukturu, traktaci textu, značně ztěžující orientaci čtenáři, který se v daných disciplínách nevyzná. Občas text působí jako poněkud nedotažený; úvod by si zasloužil vymezení cílů; závěry práce jsou stručné, zasloužily by si rozpracování – širší interpretaci sondy. Ad struktura textu: často je korpusová aplikace užita dříve, než je vůbec představena; např. na s. 23 je koláčový graf k výrazu *manager* (já vím, že je to SyD, ale běžný čtenář nikoli). U SyDu je na s. 33 uvedeno, že prohledává psané (řada SYN a KSK) a mluvené korpusy (Oral), ale to není přesné, protože ve skutečnosti využívá jen některé dílčí databáze: psaný jazyk je zastoupen pouze korpusem SYN2010, to je jedna ze 7 dílčích databází (100 mil. slov vs. 4 mld. slov všech korpusů SYN), což může být mj. důvod, proč pro většinu lexémů nejsou v SyD dostatečná data.

V práci není dle mého soudu nezbytné věnovat se obecným definicím korpusů a webových korpusů, technickým rozdílům lokální vs. klient-server systém atp. – stačí stručněji. Naopak, když se uvede konkrétní aplikace, např. *Bonito*, *KonText*, *SketchEngine*, musí být na ni odkázáno (což v poznámkovém aparátu chybí, anebo je na aplikaci opět odkazováno později, než je třeba). Totéž platí i o některých korpusových termínech: např. o typu užitého atributu ("lc") – opět je užito v příkladech dříve (kap. o adaptaci), než je zmíněn či vysvětlen (pozdější korpusová kap.). Strukturace textu je tak vskutku nevhodná. Opakovaně není u dokladů (konkordancí) uváděn korpusový zdroj. I když je místy možno dešifrovat jej z korpusového dotazu (např. užití atributivního tagsetu u korpusu *czenTen17*), což ale zvládne opět jen věci znalý čtenář.

Na s. 49 se uvádí: „*Konkurenci obou výrazů v současném jazyce ilustrujeme grafem vygenerovaným v aplikaci SyD.*“ V textu ovšem žádný graf není a ověřením (zadáním dotazu do aplikace) jsme zjistili, že pro tento lexém nejsou v SyD dostatečná data pro mluvený jazyk a v psaném jazyce je nalezena pouze varianta s *-g*.

Po stránce jazykové je práce na standardní úrovni (až na drobné prohřešky), i když je třeba upozornit i na nedostatky typografické (student-editor). Viz obsah práce: nesjednocený způsob psaní majuskule/minuskule, místy další drobné prohřešky; poněkud iritující je v textu nedotažené indexování čísel pro poznámky v textu.

I přes výše uvedené nedostatky předkládaná práce splňuje požadavky kladené na tento typ odborného textu, **doporučuji ji k obhajobě** a hodnotím před ústní rozpravou jako **velmi dobrou**, tedy **stupněm C**.

Otázky k diskusi:

1. Výrazy *eko-*, *anti-* (s. 11) nebo *mega-*, *makro-*, *mikro-* (s. 22) jsou uváděny jako afixy/prefixy: jakým termínem se častěji v současné lingvistické teorii označují?
2. Ad s. 23: "*Management si jako přejímka zachovává původní anglický pravopis a dochází pouze ke kolísání ve výslovnosti [menydžment] x [menedžment] a také [dž] x [ž]*". Jaký je zdroj těchto výslovnostních variant? Neexistuje krom uvedených realizací např. i výslovnost [manažment] nebo [menažment]?
3. Ad s. 23: v aplikaci SyD je prezentován i způsob výslovnosti [manager] v mluvených korpusech – byla nějak tato výslovnost dále ověřena? Skutečně někdo dnes vysloví [manager]? Nemůže to být způsobeno např. nedokonalým přepisem?
4. Co vše bylo zdrojem výslovnostních variant? Krom managementu je v práci např. výraz *employer* a uvedená dvojí výslovnost [emplojr] a [implojr], co ale např. výslovnost typu [[ei]mplojer], příp. [[ei]mplojír].
5. V části definující jazyk managementu se píše v jedné pasáži (cit. s. 24): *...texty o managmentu a manažerech..., ...texty pro management a manažery..., ...texty vytvářené managementem a manažery...*; tedy dvě různé ortografické podoby... Má to nějaké opodstatnění, zdůvodnění? Čím byla vedena ta volba různých variant?

V Olomouci dne 18. 8. 2019

PhDr. Petr Pořízka, Ph.D.